

SPD-küldöttség Magyarországon

A Németországi Szociáldemokrata Párt (SPD) Dél-Hessen tartományi küldöttsége, Heidemarie Wiczorek-Zeulnak, az SPD elnöksége tagjának vezetésével szerdán — a Magyar Szocialista Párt Csongrád megyei szervezetének meghívására — Budapestre érkezett. A delegációt fogadta Nyers Rezső, a párt elnöke, valamint Pozsgay Imre államminiszter, az MSZP Elnökségének tagja és Kovács László külügyminisztériumi államtitkár. A vendégek a következő napokban Vastagh Pállal, az MSZP Elnökségének tagjával és a párt Csongrád megyei szervezetének más vezetőivel folytatnak megbeszéléseket. A tervek szerint a dél-hesseni küldöttség találkozik Petrasovits Annával, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt elnökével, valamint a Magyar Demokrata Fórum szegedi szervezetének vezetőivel is.

Sztoj! — mondja a népfront

Átmeneti megoldások a szegediekért

A szegedi polgár egyre idegeesebb, mind kényelmetlenebbül érzi magát. Az orra elől viszik el az utolsó flakon olajat, kénytelen-kelletlen, órákig sorol az üzleti pénztárak előtt... az egyirányú utcában, mit az Isten, vele szemben gurul egy másik kocsi, parkolóhelyet a Belvárosban meg sem kísérel keresni... lemond a szokásos sétáiról, mert nem akarja látni a városszerte szétdobált üzleti göngyölegek szemetét, s egyáltalán, nem kívánja kerülgetni a cuccolós turisták csapatait, s tovább hergelni magát... Legfeljebb akkor indul útnak, ha az internacionalista valutázás „hasznából” akar részesedni. Az utcai ügylet a bíróság épülete előtt éppúgy virágzik, mint a rószkei országút mentén... s mint a világűtlel birtokosa, utazási élményei alapján kénytelen szembesülni a valósággal: sehol, egy országban sem látott olyan kulturálatlan, lehangoló bolhapiacot, mint amilyen hön szeretett városában van. Haragudhatunk, méltatlankodhatunk, szidhatunk bárkit, egy eladósodott, hiánygazdálkodással küszködő, piacpolitikát nélkülöző, ám demokratizálódó országban élünk. S az nem engedhet meg magának durva, diszkriminatív intézkedéseket, de úgy tűnik, abban, jelen pillanatban, kevésbé fontosak a patrióta érzelmeken ejtett sebek, meg a honi vásárlók aggályoskodásai. Vagy mégsem így lenne?

A Csongrád megyei népfront elnöksége szerint nem lehet megengedni, hogy a bevásárló turisták teljesen kifosszák, tönkretegyék városunkat. Tegnap, szerdai értekezletükön ott ült a megyei vámparancsnok, a megyei főkapitányság, valamint a szegedi és a megyei tanács osztályvezetője, hogy elmondja véleményét a lehetséges védő-óvó intézkedésekről. Amelyeknek egyébként különös aktualitása látszik: november 29-én ötnapos nemzeti ünnep kezdődik Jugoszláviában. Merész és óvatoskodó, szenvedélyes és higgadt véleményeket, észrevételeket egyaránt hallhattunk. Legtöbben a jelen levő vendégeknek kérték számon az ellehetetlenült állapotokat. Azok viszont sok újat nem tudtak mondani, legfeljebb a saját szakterületükön tapasztaltakkal színesítették a képet.

Kevés a vámos, a rendőrájár — hallottuk —, jogszabályok, rendeletek kötik kezüket, a tanácsoknak nincs pénzük, de vállalkozókat sem találtak egy határközeli nagyáruház kialakítására, működtetésére. Hízáztatták a sajtót is, mer-

ez csak az önkormányzatok tehetetlenségéről ír, s keveset szól intézkedéseikről. Nos, hát íme: új üzlet nyílt a Petőfi sugárúton. A Dózsa büfében csökkentett áron vásárolhatók a határon eldobzott árucikkek. A turistáknak idegen nyelvű szórólapokat nyomtattak, amelyekről megtudhatják, vannak boltok Szegeden a Belvároson kívül is. A Cserepes sori piaccal kapcsolatban pedig emlékeztetünk kell az olvasót, hogy a városi tanács külföldi tőke bevonásával bevásárlóközpontot szeretne ott létesíteni. A tárgyalások folynak, s míg döntés nem születik, értelemszerűen a parkolóhoz nem nyúlnak, semmiféle átalakítást nem végeznek rajta.

Mint köztudott, a kereskedelmi miniszterhelyettes sikertelenül tárgyalta e hét elején a bevásárlóturizmusról Szegeden. A miniszter — Beck Tamás — tegnapi lapunkban viszont, kollégánk kérdésére védővámot ígért, s amennyiben a kormány a tárcsa javaslatára rábólint, ez a vámrendelkezés már akár a jövő héten életbe léphet. A népfrontelnökség ülésén elhangzott elképzelések, a kereskedelmi tárcához hasonlóan, átmeneti megoldásokról szöveget. Szinte valamennyien szeretnék, hogy a főhatóságok engedjék meg Szegednek több, valutáért árusító bolt működését. A turisták eme üzletek pénztárgépének számláit mutatnák fel a határon, mint kvázi kiviteli engedélyt. Így talán csökkenne a valutázás, és a határon kívülről behozott értékes pénzek az államkasszákat gyarapítanák. Ugyancsak sokan követelték december 31-ei határidővel a teljes élelmiszerimport fölött a szegedi és a megyei vámhatóságok kiterjesztését a lengyel állampolgároknak.

A megyei népfrontelnökség állásfoglalásban rögzítette ezeket a védő-óvó intézkedéseket. A lakosság biztonságos ellátása érdekében megfontolásra javasolja az illetékeseknek. Mint megtudtuk, a rendőrségen három hónapos közlekedési akcióterv készült, végrehajtását már el is kezdték. Ennek keretében főként a külföldi járművezetőket, állampolgárokat ellenőrzik.

A népfrontelnökség foglalkozott alkotmányjogi kérdésekkel és a közelgő népszavazással. Ez utóbbival kapcsolatban, a pártok reklámkampányától függetlenül magát, úgy határozott, nem kívánja befolyásolni a lakosságban. Nagykorúnak tartva az állampolgárokat, mindenki szíve-joga, szavaz-e vagy sem, s ha voksol, azt hogyan teszi.

M. E.

Magyar Kulturális Kamara

A TV—III. legyen kulturális csatorna!

A Magyar Kulturális Kamara olyan intézményeket, vállalatokat, egyesületeket tömörít magába, amelyek a kultúra és az oktatás területén fejtik ki tevékenységüket, s érdekeik egyeztetése, képviselése képezi a kamara legfontosabb feladatát — mondotta Gábor József, az MKK főtitkára a kamara szegedi területi tanácskozásán. A rendezvényen — melyet a szegedi ifjúsági házban tartottak — elsősorban Csongrád megye művelődési központjai, a felsőoktatási intézmények közművelődési szervezetei képviseltették magukat, s számos konkrét, a kultúra „pozícióinak” erősítését célzó törekvéseiről szerezhettek tudomást.

Az MKK azt szeretné, ha a nemzeti televízió III. csatornája kulturális és oktatási célokat szolgálna; s kéri a kormányt; a jelenleg még meglevő egyetlen szabad frekvenciataromány felhasználásában biztosítson elsőbbséget az ország alapvető kulturális érdekeinek, értékeinek. Nem baj, ha ezt az elkövetkezendőkben létesítendő tévécsatornát a reklám „tartja el”, de a műsorokban töltöset be meghatározó szerepet a kultúra, az oktatás, a közművelődés.

A kulturális bank létesítésével nem csupán a már jelenleg is meglevő bankok számát kívánjuk szaporítani, hanem olyan pénzügyi forrást szeretnénk teremteni, amely képes az állami támogatások jelentős részének fogadására, továbbítására; a kulturális vállalkozások finanszírozására; s saját dön-

tése alapján kamatmentes, részben visszatérítendő vagy a reálkamatlábak szerint nyújtott kölcsönökkel segíti a finansziális gondokkal küzdő magyar kultúra ügyét.

Az államháztartási törvényről azt várják, hogy egyértelműen definiálja a nemzeti kulturális intézmény kategóriáját; s az ebbe tartozók dotálása teljes mértékben az állam feladata legyen. (Ne kényszerítsenek egyetlen, a nemzet kulturális szükségleteinek „alapellátását” végző intézményt sem „nyereségtermelésre”; hiszen ezek fenntartása valóban az állam érdeke, s feladata.) A helyi jellegű kulturális intézményeket részben a helyi önkormányzati szervek finanszírozzák, ám legyen lehetőség itt is az állami támogatások különböző formáinak igénybe vételére.

A Magyar Kulturális Kamarába belépő intézmények egyike-másika (ilyen például a Szerzői Jogvédő Hivatal) már jelezte, hogy szolgáltatásait 10-20 százalékkal olcsóbban kínálja a kamara tagjai számára. Öröndetes, hogy az MKK tagjai között tudhatja a Magyar Televíziót, a Magyar Rádiót, a Magyar Távirati Irodát, egyes helyi kábeltelevíziókat, az MTESZ-t; sőt, érdeklődik munkája iránt mezőgazdasági termelőszövetkezet és egy bank is. Megkezdődött a kamara regionális csoportjának szervezése is; az érdeklődők a szegedi ifjúsági ház igazgatójánál, Nemes Nagy Antalnál jelentkezhetnek.

(sandi)

Bemutató a Kiszínházban

Aktus és szeretet

Pénteken mutatják be a Kiszínházban Kornis Mihály Budapesti sikerrel játszott komoly bohózatát: a „Körmagyar”-t, Sándor János rendezésében. A rendezővel a szerdai próba után beszélgettünk.

— Rendkívül aktuális darabról van szó. Mintha a mi hétköznapijaink nyomorúsága költőzne fel két óra hosszára a színpadra. „Aranytöki csillog, gyere velem...ni” — e drasztikus mondattal indul a körbe futó cselekmény, s felcsinálva úgy tűnik, ez a kóituszvágy mozgatja végig a darab figuráit. Holott nem csak erről lenne szó.

— Részben így igaz. Ezek az emberek, a kiskatona, a takarítónő, a „fiatalelvtárs”... igekezőnek változtatni az életükön. Minden aktus mögött valamilyen konkrét, személyes érdek működik. Van, aki állást, van, ki lakást, a „fiatalelvtárs” éppen karriert szeretne általa...

— En a szeretetvágyra is gondoltam mellesleg. Arra tudniillik, hogy ezek az ösztöneik és önnön kiszolgáltatottságuk által sodort figurák szeretni is éppúgy szeretnének, mint kóitálni. Karaszakodnának egy emberibb élet lehetőségébe...

Dal.

Lengyel—magyar kapcsolatok

Látogatást tett tegnap lengyelországi Lódz vajda-Csongrád megyében Tadeusz Czechowicz, a Lengyel Népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, és tárgyalásokat folytatott Lehmann István megyei tanácselnökkel a lengyel—magyar kapcsolatokról, különös tekintettel a Múzeum igazgatójával.

Gyógyítani, keresztény hittel

Az idegsebészeti klinika orvosa, Kopniczky Zsolt azon kevesek közé tartozik — mert bármennyire nihetetlen, számuk alacsony —, akik polgári (alternatív) szolgálatot kívánnak teljesíteni. Képesítéséből adódóan reméli, hogy az egészségügyben foglalkozni.

— Keresztény hite, avagy orvosi hitvallása miatt nem ohajt fegyvert fogni? — kérdeztem a fiatal doktort.

— A hippokratészi eskü szerint az orvos minden tevékenységével az emberj életet szolgálja, tehát eleve erőszakmentes „pacifista”, aki fegyverek nélküli világban akar élni. Válaszom tehát, hogy már pusztán szakmám miatt meg kellene tagadnom bármiféle katonai köteleket. Alapvetően azonban keresztény hittem befolyásol döntéseimben. Évek óta tagja vagyok a „Bokor” bázisközségi mozgalomnak, s ezzel az identitással veszek részt az élet valamennyi területén, így a munkámban is. Talán kevesen tudják, hogy a katolikusok között a Bokor-községek tagjai voltak az országban az elsők, akik megtagadták a katonai szolgálatot — vállalva ezzel a baracska bírtönbüntetést és saját egyházuk diszkriminációját. Azok közé tartoztak, akik elindították az alternatív szolgálat természetes igényét, melynek következtében ez mára választási lehetőség lett.

— Ön már tavaly kérte a polgári szolgálatot, s akkor halasztást kapott. Jelenleg mi a helyzet?

— Megjelentem az állandó lakhelyem szerinti véleményezőbizottság előtt, ahol újból kifejeztem polgári szolgálat iránti kérelmemet. Most várom a döntést, amelyet a helyileg illetékes hadkiegészítő parancsnok fog meghozni.

— Ha a bizottság elfogadja végül lelkiismereti indokait, és a hadsereg is az ön számára kedvezően dönt, akkor szakmájában, az egészségügyben milyen feladatok ellátására kötelezhető a 28 hónapos szolgálati idő alatt?

— Orvosi státusban nincs szükség polgári szolgálatosokra, annál inkább az egészségügy hiányszakmáiban, mint ápoló, beteghordó, takarító stb. Így, a hiány betöltésé-

nek elve miatt, kevés reményem van arra, hogy végzettségemnek megfelelő munkát végezhessenek.

— Ön tagja a Keresztény Értelmiségi Szövetség szegedi csoportja egészségügyi és mentálhigiénés tagozatának. Elmondaná, mit kíván elérni a magyar egészségügyben?

— Előjáróban hadd jegyezzem meg, hogy a KESZ szegedi csoportja épphogy megalakult, az egyes munkacsoportok pedig csak most formálódnak. Bármilyen aktivitás előfeltétele, hogy Szegeden és környékén mi, keresztény elkötelezett orvosok egymásra találjunk. Míg ez reményünk szerint megtörténik, a KESZ egészségében vallja magának, hogy szükséges a keresztény értékek és magatartásformák felmutatása az egészségügy valamennyi lehetséges területén. Ugy gondolom, minden vitán felül áll az a tény, hogy a betegszerep, a kórházba kerülés súlyos egzisztenciális problémát jelent az egészségében megrokkant, s ezáltal hihetetlenül kiszolgáltatottá vált ember számára. A kereszténység ezekre a problémákra is igyekszik egzisztenciális igényű választ adni. A magyar egészségügy e választásra ugyanis nem akar, vagy nem tud vállalkozni évtizedek óta.

— E törekvésük hogyan realizálható a mindennapok gyógyítómunkájában?

— Első és igen fontos feladatunk, hogy a vallási szolgáltatásokat elérhetővé tegyük a gyógyítás során mind a betegek, mind pedig az ezt igénylő gyógyítók számára. Az országban már több intézményben tartanak istentiszteleteket, míg Szegeden — a klinikai városban — ezt a lehetőséget csupán a II. kórházban biztosítják. Persze, korántsem csupán a különböző felekezetű istentiszteletekhez szeretnénk teret nyerni, hanem gyógyítóintézményeink mindegyikében szorítani egy „csendes szobát”, ahol békésen elmélkedhetnek, olvashatnak, nyugalmat lelnének orvosok, betegek egyaránt. Ezekben a helyiségekben szervezhetnénk olyan előadásokat, amelyek például bizonyos orvostudományokból közelítenek meg. Hiszen

nem titok, hogy az orvostika komoly válságba jutott.

— Mely szakmai és etikai problémákat tartja pillanatnyilag a legfontosabbnak?

— Az orvostika manapság kiélezett — s szerintem helytelenül megközelített — problémái: az abortusz, az eutanázia és a halálpénz kérdése. Mindezek kapcsán el szeretnénk mondani a keresztény felfogást a szexualitásról és a gyermekvállalásról, és ember halálához való viszonyról, illetve méltóságról, valamint a gyógyító munka folyamatát, s ezen belül az orvos-beteg kapcsolat általános „megbetegedéséről”. Végül bátran fel kell tárnunk az orvostársadalom belső életének, szervezetének jellegzetességeit is, mint például az oly annyira jellemző, merev, hierarchikus tagozódást és viszonyt, ami gátja mind a kollektív-közösségi döntések meghozatalának, mind az egyéni ambícióknak. E ponton bennem közelebbi az egészségügy szervezetehez és a hivatalos egyházhoz való viszonyom. Mindenesetre az egészségügyben — akárcsak az egyház életében — a demokratikus munkaszervezésnek csiráját is alig látni.

— S milyennek látja egy keresztény orvos a gyógyítóknak a politikához való viszonyát? Sokan vallják, az orvos ne politizáljon, mert az orvostudomány világnézet.

— Az én véleményem szerint — és persze ez vitatható — a gyógyítás és az egészségügy nem izolált a társadalom életének egészétől. Nem vesztí el kapcsolatát a szociálpolitikával, a gazdasági élettel, a kultúrával, és — visszatérve indító témánkhoz — a fegyverkezéssel sem. Ez a nézet persze közhely, a baj inkább az, hogy a mindennapi gondolkodásban mégis az a felfogás hódít, hogy az orvosi terep steril, altruista, a világgal csak egy abszolút nemes gesztus — a segítés révén érintkezik. Amennyiben az orvostársadalom tudatosítja felelősséget jelentő kapcsolatait a társadalom egésze iránt, akkor elkötelezetté, s ily módon politikussá válik.

Kalocsai Katalin